

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Urtos/2/2024
Identifikačné číslo spisu: 4023200038
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4023200038.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci odsúdeného T. Y., v konaní o žiadosti odsúdeného T. Y. o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom 30. januára 2024 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2023, sp. zn. 1Ntc/5/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnuté uznesenie z r u š u j e a súdu prvého stupňa s a u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) ako vecne a miestne príslušný súd uznesením z 12. decembra 2023, sp. zn. 1Ntc/5/2023 rozhodol tak, že podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na § 29 a § 18 ods. 1 zákona č. 549/211 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“), zamietol žiadosť odsúdeného T. Y. (ďalej tiež „odsúdený“) o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Mestského súdu v Prahe zo 4. júna 2021, sp. zn. 10T 6/2020 v spojení s rozsudkom Vrhného súdu v Prahe zo 4. apríla 2022, sp. zn. 11To 73/2021, uznaný s vykonaním na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 28. marca 2023, sp. zn. 1Ntc/5/2023 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2023, sp. zn. 1Urto/3/2023.

Proti tomuto uzneseniu odsúdený podal v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhájcu.

V úvodnej časti sťažnosti uviedol, že krajský súd požiadal o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody, pretože trpí nevyliciteľnou duševnou chorobou. K tomu predložil lekárske správy psychiatra, a správy z Psychiatrickej nemocnice Hronovce. Uviedol, že z predložených dokumentov vyplýva, že trpí duševnou

chorobou brániacou mu vykonať trest odňatia slobody.

Krajský súd prizval do konania súdnu znalkyňu MUDr. R. P. pre odvetvie psychiatrie, ktorá vyslovila záver, že odsúdený netrpí závažnou duševnou nevyliciteľnou chorobou a ide u neho o simuláciu ochorenia. Odsúdený závery znalkyne namieta a tvrdí, že jeho vyšetrenie trvalo približne 15 minút a za tento čas znalkyňa došla k záverom, ktoré podľa jeho názoru, v psychiatickej praxi zisťujú nie hodiny, ale skôr dni až týždne. Evidentne nevzala do úvahy, že je pod vplyvom silných liekov, len vďaka ktorým nebol pri vyšetrení depresívny. To mal byť pre znalkyňu signál manifestujúci minimálne nejaké štádium demencie. Za pochybenie považuje odstavenie jeho manželky od vyšetrenia. Podľa záverov znalkyne malo byť dôkazom simulácie „tajné pozorovanie“ po vyšetrení.

Podľa vyjadrenia manželky sťažovateľa sa znalkyňa pri odchode vyjadrila, že z vyšetrenia nemôže urobiť záver, či ide o demenciu, pretože by potrebovala vyšetrenie magnetickou rezonanciou (MR). Očakávali, že ich znalkyňa na takéto vyšetrenie vyzve, avšak miesto toho im obhajca oznámil, že už predložila súdu znalecký posudok, v ktorom označila odsúdeného za simulanta.

Do pozornosti dal odsúdený úvahu znalkyne na strane 22 znaleckého posudku a upozornil na zjavný vnútorný rozpor znaleckého posudku. Ide o akési vysvetlenie alebo ospravednenie skutočností, že všetky zistenia interpretovala v neprospech odsúdeného, hoci išlo len o subjektívne hodnotenie. K svojej sťažnosti v prílohe č. 2 a 3 predložil lekárske správy z neurologického a psychiatrického vyšetrenia po podaní znaleckého posudku, z ktorých vyplýva diagnostický záver, že trpí na Alzheimerovú demenciu a tento je v súlade so závermi Psychiatrickej nemocnice v Hronovciach.

V ďalšej časti sťažnosti odsúdený poukázal na skutočnosť, že 26. decembra 2023 došlo u neho k ďalšiemu zdravotnému incidentu. Počas prechádzky v Martine mu prišlo zle a odpadol. Sanitkou bol prevezený na Neurologickú kliniku Univerzitetnej nemocnici Martin. Tam bol po vyšetrení okamžite hospitalizovaný a bola mu diagnostikovaná cievna mozgová príhoda a indikovaná okamžitá operácia. Vyjadril názor, že jeho aktuálny zdravotný stav je život ohrozujúci, pričom poukázal na citáciu z epikrízy ústavu po odmietnutí operácie:

„Pacient nesúhlasí s operačným výkonom ani s pokračovaním hospitalizácie napriek detailnému informovaní o zdravotnom stave a závažných rizikách vyplývajúcich z takého konania vrátane recidívy cievnej mozgovej príhody ťažkého stupňa až s následkami smrti.“ Sťažovateľ poukázal na jeho vysoký vek (bude mať 79 rokov), pričom operácia, ktorú mu navrhujú lekári je náročná a on sa bojí, že takúto operáciu neprežije.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu odsúdený dôvodil, že vo veci nie je potrebné už vykonávať žiadne ďalšie dokazovanie, pretože by nemali byť pochybnosti o odbornej spôsobilosti zdravotného zariadenia, ktorou je Univerzitná nemocnica Martin.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil a súčasne podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na § 18 ods. 1 a § 29 zákona č.549/211 Z. z. upustil od výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov, ktorý mu bol uložený rozsudkami špecifikovanými v úvode odôvodnenia tohto uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom napadnutého uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Najvyšší súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe súdu prvého stupňa chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutého uznesenia.

Podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku ak pre zložitnosť objasňovanej skutočnosti nie je postup podľa §

141 postačujúci, príberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku. Ak ide o objasnenie skutočností obzvlášť zložitej, príberú sa dvaja znalci. Dvoch znalcov treba pribrať vždy, ak ide o pitvu mŕtvoly.

Podľa § 147 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vo výnimočných a obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie alebo na preskúmanie posudku znalca môže orgán činný v trestnom konaní alebo súd pribrať na podanie znaleckého posudku znalecký ústav. Ak v príslušnom odbore alebo odvetví nie je žiadna právnická osoba zapísaná ako znalecký ústav alebo znalecký ústav zapísaný v zozname nemôže podať znalecký posudok, alebo podanie znaleckého posudku by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, možno do konania pribrať na podanie znaleckého posudku inú právnickú osobu, ktorá je špecializovaným vedeckým a odborným pracoviskom alebo špecializovaným odborným pracoviskom.

Po splnení prieskumnej povinnosti najvyšší súd zistil, že krajský súd ako súd prvého stupňa v predmetnej trestnej veci dospel k predčasným záverom. V posudzovanom prípade existujú na dva odlišné odborné závery týkajúce sa posúdenia duševného stavu odsúdeného T. Y. Na jednej strane odborný záver vyplývajúci z predložených lekárskejších správ ambulantného psychiatra odsúdeného MUDr. T. L., z ktorého vyplýva, že odsúdený trpí na Alzheimerovu starobnú demenciu a na strane druhej záver vyplývajúci zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. R. P., že odsúdený takéto ochorenie iba predstiera. Ambulantný psychiater odsúdeného MUDr. T. L. diagnostikoval u odsúdeného Alzheimerovu demenciu stredného stupňa F 00.1 a sekundárnu depresívnu poruchu čiastočne v remisii MMSE-16b (lekárom odsúdeného je od mesiaca júl 2022 - lekárske správy na č. l. 173 až 182 spisu). V druhom prípade znalkyňa MUDr. R. P. v záveroch svojho znaleckého posudku č. 47/2023 konštatovala, že odsúdený v čase znaleckého vyšetrenia Alzheimerovu demenciu ťažkého stupňa simuloval. Konštatovala, že schopnosť odsúdeného simulovať určitú chorobu poukazuje na dobre zachované jeho psychické funkcie. Podľa záveru znalkyne z psychiatrického hľadiska odsúdený netrpí žiadnou nevyliciteľnou, závažnou duševnou poruchou, je schopný a spôsobilý vykonať uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

Vzhľadom na takúto výraznú ambivalenciu pri diagnostikovaní ochorenia odsúdeného sa javí nevyhnutným s rozporom záverov lekárov vysporiadať.

Pri správnom postupe v danej veci bolo potrebné znalkyňu MUDr. R. P., ako aj ambulantného psychiatra MUDr. T. L. k odlišným diagnostickým záverom vypočuť, znalkyňu požiadať o vysvetlenie alebo doplnenie posudku (§ 146 Trestného poriadku) a dôsledne sa vysporiadať aj s otázkou či možno považovať vyšetrenie odsúdeného znalkyňou za dostatočné, prípadne či na vyšetrenie stačí len jeho ambulantné vyšetrenie, alebo by bolo potrebné pozorovanie v zdravotníckom ústave, resp. či boli pri diagnostike využité všetky dostupné odborné metódy s cieľom objektivizovať odsúdeným tvrdené a psychiatrom MUDr. T. L. potvrdené ochorenie. V prípade, ak sa tieto rozpory nepodarí odstrániť, bude potrebné zvážiť postup podľa § 147 ods. 1 Trestného poriadku a na preskúmanie postupu znalkyne MUDr. R. P. pribrať do konania znalecký ústav.

Z uvedených dôvodov považoval najvyšší súd sťažnosť odsúdeného T. Y. za dôvodnú, preto postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a uložil krajskému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.